

El fill del carboner i la pastoreta

Text: Sandra Gómez Rey

Il·lustracions: Guillem Escriche

Vet aquí que una vegada hi havia un nen que es deia Joan. Era molt tímid i més aviat poruc. I tenia un desig que li batia amb força dins del cor: un dia es convertiria en un gran pilot i volaria amb avioneta pertot arreu. Viatjaria molt lluny, amb l'avioneta. Fins a l'Àfrica. O més lluny fins i tot. Molt, molt més lluny.

La família del Joan no tenia diners. Eren pobres com les rates. El pare era carboner i la mare, pastoreta. Vivien en una cabana vella i atrotinada al mig del bosc. L'única esperança que tenien era que el seu filllet Joan treballés molt, es convertís en un home de profit, guanyés molts diners i els tragués de la misèria. Però al Joan no l'interessava la vida al bosc. Ell volia ser aviador i recórrer el món.

Tot i així, el Joan aprenia l'ofici de carboner que li ensenyava el pare. Ho aprenia tan bé com podia. Però el noiet tenia el cap als núvols, volant d'aquí cap allà, pilotant una avioneta imaginària que s'enfilava més amunt que tots els estels.

—Però fixa-t'hi, vols? —l'esbroncà el pare—. De quin color és ara el fum que surt de la carbonera?

—Ei, pare, no em crideu, eh —va queixar-se el Joan.

—Ja n'hi ha prou de fer volar coloms! Trepitja de peus a terra, Joan.

L'ofici de carboner demanava paciència i atenció al fum i l'olor que desprenia la carbonera. La gran pinya de llenya seca, de fusta, de llenya verda, d'herba i de terra havia de cremar a poc a poc durant dues o tres setmanes, perquè els tronquets es convertissin en carbó.

El Joan i el pare feien la pinya de llenya amb cura. Però el carboner sempre trobava que la feina del Joan no era prou bona. El carboner remugava. Aquí falta terra. Allà sobra herba. I tot el dia que el renyava.

Després, mentre la carbonera cremava, el Joan s'avorria. Per sort podia donar corda a la il·lusió, i es passava les hores somiant que pilotava l'avioneta en grans travessies sobre el desert. I somia que somiaràs, la carbonera es tornava a apagar.

—Quin desastre de fill que m'ha tocat! —bramava el carboner—. Ets un maldestre, un ximple, un somiatruites babau! No serveixes per a res. I dius que vols ser aviador? —deia a en Joan, que no aixecava els ulls de terra—. Fixa't en el fill del carboner Serrano. Més petit que tu i ja n'és un expert! —cridava el carboner, desesperat—. Quin desastre de fill que m'ha tocat!

El pobre d'en Joan estava ben desanimat. Ell sentia que no era cap maldestre, ni cap ximple, ni cap somiatruites babau. Però, és clar, si al pare li semblava que ell era un desastre devia ser veritat. “Els pares i les mares sempre tenen raó”, pensava el Joan mentre s'endinsava, capcot, al bosc.

L'endemà, el Joan va acompanyar la mare a portar a pasturar les ovelles i els xais al prat. Així, aprenia l'ofici de pastor. La mare li va demanar que s'avancés. Ella havia d'anar a can Serrano a dur-hi formatge i llet. Es retrobarien passada una estona.

—Joan, no apartis la vista del ramat. No marxessin pas, eh —l'advertí la pastoreta bo i acariciant-li els cabells.

—Ei, mare, no patiu; les ovelles i els xais queden a bon resguard —va respondre el Joan.

Però el noiet tenia el cap als núvols, volant d'aquí cap allà, pilotant una avioneta imaginària que s'enfilava més amunt que tots els estels. I somia que somiaràs, les bèsties van marxar.

—Mare, els he cridat i els he buscat en va pertot arreu —es va disculpar el Joan, amb tristesa.

—Quina perfecció de fill que m'ha tocat! —va respondre la pastora—. Ets molt eixerit, llest i somiador. Ets un somiatruites encantador! —deia a en Joan, que esbatanava els ulls de l'alegria—. Arribaràs a gran pastor. Quina perfecció de fill que m'ha tocat!

Però a en Joan li va passar l'alegria de seguida. Ara, el pobre noiet estava ben desanimat. Ell sentia que no era gaire eixerit, ni gaire llest, ni gaire encantador. Però, és clar, si a la mare li semblava que ell era perfecte devia ser veritat. “Els pares i les mares sempre tenen raó”, pensava el Joan mentre s'endinsava, capcot, al bosc.

Quan ja era a la vora del riu, tot d'una, se li va aparèixer un gegant terrible. Brut com el carbó i amb unes urpes esmoladíssimes, semblava que dels ulls li sortien llamps i foc. Parlava amb veu de tro.

—¡Ah, cuc fastigós! Què hi fas al meu riu? No saps que és aquí on jo em banyo? Ara te'm menjaré per haver-me destorbat l'hora del bany! Aaah! —va roncar el gegant.

—No, si us plau, no em mengis —va suplicar el Joan, mort de por—. Si em menges t’hauràs d’esperar una bona estona abans de poder-te banyar. Si no, podries tenir un tall de digestió —va raonar de pressa perquè el gegant no se’l mengés i es pogués escapar.

—Tens raó —va respondre el gegant—. Gràcies per recordar-m’ho. Molt bé, et dono una oportunitat: si encertes la resposta a una pregunta que et faré, salvaràs la vida. Però, si no l’encertes, et lligaré a aquest arbre i et menjaré després del bany.

—D’acord —va dir el Joan amb l’esperança d’encertar la resposta i poder fugir.

—Hi ha bons nens i hi ha nens dolents —va dir el gegant—, i jo només en menjo d’una classe. Així, la pregunta és: tu ets un bon nen o ets un nen dolent? Aaah! —va grunyar el gegant.

La boca oberta del gegant era monstruosament, gegant. De dins, sortien xiscles i planys d’altres nens i nenes que s’havia menjat. El Joan va sentir que aquestes veuetes deien: “Socors! Ajuda’ns a sortir de la panxa del gegant. Ajuda’ns, si us plau”.

Aleshores, el Joan va fer el cor fort i va dir:

—Si encerto la resposta em deixaràs marxar. Però, també, deixaràs que marxin els nens que t’has menjat.

—D’acord. Fa masses dies que els porto a la panxa. Em sembla que s’han indigestat —va respondre el gegant—. Però si t’equivoques, et menjaré d’una queixalada i aniràs de pet a fer-los companyia.

El Joan no sabia la resposta: era un bon nen o era un nen dolent? Segons el pare, era un desastre, però, segons la mare, era perfecte. “Com sóc?”, es preguntava el Joan, angoixat. El Joan no sabia què pensar d’ell mateix. Per això, tampoc no sabia què respondre a la pregunta del gegant.

I com que no sabia mentir, va dir la veritat:

—La veritat és que no ho sé —va respondre el Joan, amb un fil de veu.

El gegant es va enfurismar.

—No ho saps? Aquesta resposta no serveix. Ets bo o ets dolent? Respon! Aaah! —va retronar la veu del gegant i va fer xerricar les dents.

—Ja t’he dit que no ho sé! I no cridis, eh; que em fas mal a les orelles! —va cridar el Joan tot plantant-li cara.

—D’acord —va callar de sobte el gegant—. Farem una altra prova: veus aquestes ulleres? Són màgiques. Si te les poses hi veuràs clar. Serveixen per esclarir les idees. Usa-les i esbrina com ets. I després torna i dóna’m una resposta.

—Si encerto la resposta em deixaràs marxar. Però, també, deixaràs que marxin els nens que t’has menjat. —va insistir el Joan.

—D’acord. Però si t’equivoques, et menjaré d’una queixalada i aniràs de pet a fer-los companyia —va amenaçar-lo el gegant.

El Joan va agafar les ulleres i se’n va anar. Feia estona que caminava per la riba del riu quan es va asseure en una pedra a descansar. Rumiava la manera d’alliberar els nens de la panxa del gegant, quan es va recordar de les ulleres màgiques. Se les va posar i va buscar el reflex de la seva cara en l’aigua cristallina del riu.

Aleshores, mirant-se de fit a fit es va preguntar:

—Com sóc? —i ell mateix a poc a poc es va respondre—. No n’estic segur, però em sembla que sóc tímid i més aviat poruc. Ara bé, no em faria cap por volar. M’agraden les avionetes i els avions. I de gran vull ser explorador. Viatjaré pertot el món i descobriré illes remotes i sobrevolaré el desert sota un cel atapeït d’estrelles. La llibertat és això.

Es va commoure i continuar:

—És un desig tan gran que em sembla que si m’hi esforço molt ho podré aconseguir: aprendré el que calgui i milloraré cada dia una mica. I res no m’aturarà, ni el desànim ni el cansament. Anant rere el meu somni estaré content de mi mateix.

El Joan es va treure les ulleres lentament. Va ser com si es despertés d’un somni. Per primera vegada havia vist clar qui era. Se’n va anar corrents a explicar-ho als pares.

El carboner feinejava a la carbonera i la pastoreta li donava un cop de mà.

—Pare, mare, mireu quines ulleres m’ha donat un gegant. Són màgiques. Poseu-vos-les i veureu quina manera més diferent de veure les coses.

—On t’havies ficat? —va grunyir el carboner.

Va fer un gruny tan fort que va espantar al Joan, i les ulleres li van sortir disparades de les mans.

—No havies de ser aquí tota la tarda vigilant la carbonera? Per culpa teva resta apagada una altra vegada. No serveixes per res —va dir el pare.

—No és cert que no serveixi per res —va dir la pastoreta, que havia agafat les ulleres de terra i se les havia posat.

El Joan es va posar molt content. El carboner va quedar ben parat de sentir que la seva muller li duia la contrària.

—Aquestes ulleres m’ho fan veure clar: el Joan no és perfecte. Ningú no ho és. Ell és despistat i s’hauria d’esforçar i estar més al cas quan porta a pasturar les ovelles i els xais. Però la major part del temps en té bona cura. Joan, els guies amb gràcia i autoritat. Els animals t’estimen i et fan cas. Se t’ha de felicitar.

—Gràcies, mare.

Després, el carboner, que remugava i remugava sense parar, va acceptar posar-se ulleres màgiques i, tot sorprès, va dir:

—Joan, tens poca traça amb la carbonera. Em sembla que és perquè aquest ofici no t'agrada. Però has fer-ho millor i ajudar-me abans no te'n vagis a la ciutat a fer els estudis per ser pilot.

En sentir aquestes paraules, el noiet saltava d'alegria.

—Haurem de fer i vendre molt carbó. Guanyar diners i estalviar-los per pagar els estudis. Em sembla que junts ho podrem aconseguir —va dir el pare.

—Pare, milloraré la tècnica amb la carbonera. Sé que ho puc fer.

Gràcies a les ulleres màgiques, el noiet ja tenia la resposta a la pregunta del gegant. Se'n va anar a veure'l ràpidament.

—Va, digues, que tinc moltes ganes de menjar-te: Ets un bon nen o ets un nen dolent? —va preguntar-li el gegant.

—Ni bo ni dolent. Aquesta és la resposta —va dir el Joan—. T'equivoques, gegant. No hi ha bons nens o nens dolents. Hi ha nens que volen aprendre a fer les coses ben fetes i se'ls ha d'ajudar. Això és tot.

—Llavors, ara, no sé si t'he de menjar o no.

—Et diré què has de fer: canviar la dieta. Deixar de menjar nens i menjar mongeta tendra i patata, que és el més sa que hi ha. Així que obre la boca i deixa sortir els nens que tens a la panxa.

—Tens raó. Per culpa d'ells tinc cremor d'estómac.

El gegant va obrir la seva bocassa, i els nens van sortir i van poder tornar a casa. El gegant monstruós va fer cas al Joan i es va fer vegetarià. Mai més no es va menjar cap nen.

Els pares del Joan van seguir usant les ulleres màgiques durant un temps. Volien aprendre més i més aquella visió optimista i constructiva de veure la vida, que tan bé anava per ajudar a créixer el seu fillet.

I el Joan no només havia guanyat la partida al gegant i alliberat el nens, sinó que també havia guanyat en autoestima i confiança. Havia après que tenia moltes habilitats per aconseguir el que es proposés.

L'aventura per convertir-se en un gran pilot i explorador tot just acabava de començar.

Fin

La guia de la salut i el benestar per als teus fills

Els contes de l'àvia és un recopilació de contes que l'Observatori de la Infància i l'Adolescència FAROS ofereix a la seva plataforma digital (<http://faros.hsjdbcn.org/>) per fomentar la lectura i difondre valors i hàbits saludables en la població infantil.

FAROS és un projecte impulsat per l'Hospital Sant Joan de Déu amb l'objectiu de promoure la salut infantil i difondre coneixements de qualitat i d'actualitat en aquest àmbit.

